

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри терапії та реабілітації
(протокол № 26 від 27 серпня 2026 р.)

Завідувач кафедри

Олена ЛАЗАРЄВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Кафедра терапії та реабілітації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рухове навчання з елементами розвиваючого догляду в педіатрії
2026-2027 навчальний рік, денна форма здобуття вищої освіти

1.1. Загальна інформація

Назва освітньої програми	Фізична терапія
Код і назва дисципліни за освітньою програмою	ОК.ЦС39 Рухове навчання з елементами розвиваючого догляду в педіатрії https://dn.uni-sport.edu.ua/course/view.php?id=385
Семестр навчального року Календарні терміни вивчення	VI семестр Січень-червень
Форма підсумкового контролю	залік
Прізвище, ім'я та по батькові науково-педагогічних працівників, контактна інформація, електронна адреса	Гаврелюк Світлана Василівна, к.мед.н., доцент, shavreliuk@uni-sport.edu.ua https://uni-sport.edu.ua/content/gavrelyuk-svitlana-vasylivna Василенко Євген Володимирович, к.фіз.вих., доцент, yevovasylenko@uni-sport.edu.ua https://uni-sport.edu.ua/vykladachi/vasilenko-evgen-volodimirovic

1.2. Кредити ЄКТС, види занять, кількість годин

кількість кредитів ЄКТС	лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота	загальна кількість годин
3	10		26		54	90

1.3. Оцінювання результатів навчання

Номер і назва теми практичних, семінарських та лабораторних занять	Завдання для самостійної роботи до заняття	Засоби оцінювання під час заняття та кількість балів	Загальна кількість балів за заняття
1. Моторний розвиток і моторне навчання. Віхи розвитку великої моторики, методи оцінки.	1. Моторний розвиток і моторне навчання (визначення, етапи) Фактори, що впливають на моторний розвиток. Віхи розвитку великої моторики. Шкала Альберта. https://langs.physio-pedia.com/uk/alberta-infant-motor-scale-aims-uk/ Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/foetal-motor-development-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/advanced-gross-motor-skills-in-children-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
2, Моторний розвиток дитини 0-3 місяці. Оцінка середовища та техніки Handling.	2. Моторний розвиток дитини 0-3 місяці. Стабілізація середньої лінії та контроль голови. Інтерпретація стану дитини за шкалами спостереження. Оцінка мікросередовища дитини раннього віку (світло, шум, позиціонування). Моделювання «гніздечок» та використання засобів підтримки. Техніки терапевтичного переміщення (handling). Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/infant-development-in-prone-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/perceptual-motor-abilities-of-infants-in-the-1-to-2-month-period-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/infant-development-in-supine-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

3. Моторний розвиток дитини 4-6 місяців. Техніки Holding та розвиваючий догляд.	3. Моторний розвиток дитини 4-6 місяців. Дисоціація рухів кінцівок та руйнування тонічних паттернів. Техніки терапевтичного утримування (holding) дитини час щоденного догляду. Інтеграція терапевтичних завдань у щоденне життя дитини (годування, купання, одягання, гра). Роль батьків як головних медіаторів рухового навчання. Розробка інструкції для батьків щодо позиціонування дитини під час годування при асиметриях розвитку. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/best-practice-in-developmental-skills-training-in-early-intervention-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
4. Моторний розвиток дитини 6-9 місяців. Оцінювання та навчання сидінню.	4. Моторний розвиток дитини 6-9 місяців. Оцінювання та навчання сидінню. Проведення тестування сегментарного контролю тулуба за допомогою шкали SATCo (Segmental Assessment of Trunk Control) з точним визначенням рівня дефіциту. Фасилітація переходу в положення сидячи (через бік, русалку) за допомогою мануальних підказок. Організація терапевтичного простору для тренування захисних реакцій рук (вбік, назад) та реакцій випрямлення у положенні сидячи. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/development-of-sitting-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/assessment-and-training-of-infant-sitting-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
5. Моторний розвиток дитини 10-12	5. Моторний розвиток дитини 10–12	Експрес-контроль або усна відповідь.	4

місяців. Навчання стоянню	місяців. Навчання стоянню. Фасилітація переходу до стояння на колінах, на одному коліні (half-kneeling) та підйому до опори. Проведення тренування балансу в положенні стоячи біля опори (перенесення ваги тіла у фронтальній та сагітальній площинах). Підбір та адаптація ігрового матеріалу на вертикальних поверхнях для стимуляції утримання пози стоячи. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/learning-to-stand-development-and-training-promopage/	Симуляція, демонстрація практичних навичок	4
6. Розвиток ходьби у дітей. Методи оцінки.	6. Розвиток ходьби у дітей. Методи оцінки. Візуальний аналіз фаз циклу кроку дитини (фаза опори, фаза переносу) за допомогою відеоматеріалів. Клінічне тестування реакцій балансу в русі. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/early-development-of-walking-and-other-locomotor-tasks-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
7. Навчання ходьбі біля опори та самостійно.	7. Навчання ходьбі біля опори та самостійно. Фасилітація приставного кроку (круїзingu) вздовж меблів/опори з правильним мануальним супроводом тазу та тулуба. Навчання дитини безпечному опусканню на підлогу (присіданню) з положення стоячи. Застосування технік страховки та стимуляції перших самостійних кроків у просторі за допомогою мотивуючих стимулів. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/family-centred-intervention-and-early-diagnosis-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

8. Етіологія та перебіг церебрального параліча. Функціональна оцінка великих моторних функцій, шкала GMFCS.	Етіологія та перебіг церебрального параліча. Шкала GMFCS. Визначення рівня моторних порушень дитини за класифікацією GMFCS (Gross Motor Function Classification System) на основі аналізу клінічних кейсів та відео. Проведення диференціальної оцінки моторного дефіциту відповідно до вікових діапазонів шкали GMFCS. Формулювання реабілітаційного прогнозу на основі встановленого рівня за GMFCS. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/cerebral-palsy-aetiology-and-pathology-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
9. Стратегії рухового навчання при м'язовому гіпертонусі та спастичності.	9. Стратегії навчання ходьбі при м'язовому гіпертонусі та спастичності. Проведення пасивного та активного подовження (стретчингу) спастичних м'язів-мішеней (m. gastrocnemius, ішіокруральна група, аддуктори стегна) перед тренуванням ходьби. Функціональні та силові тренування. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/cerebral-palsy-general-assessment-and-interventions-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
10. Кількісна оцінка великих моторних функцій. Шкала GMFM-88, -66.	10. Кількісна оцінка великих моторних функцій. Шкала GMFM-88, -66. Проведення тестування дитини за обраними доменами шкали GMFM (лежання та перевертання, сидіння, повзання та на колінах, стояння, ходьба/біг/стрибки).	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
11. Стратегії рухового навчання при м'язовій гіпотонії та гіпермобільності.	11. Стратегії навчання ходьбі при м'язовій гіпотонії та гіпермобільності. Застосування технік активації та стимуляції м'язового тону (техніки	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

	швидкого стиснення, tapping, робота на нестабільних платформах). Забезпечення зовнішньої стабілізації суглобів нижніх кінцівок (мануально, за допомогою кінезіотейпування чи ортезів) під час вертикалізації.		
12. Принципи застосування адаптивного обладнання у дітей з руховими порушеннями.	12. Принципи застосування адаптивного обладнання у дітей з руховими порушеннями. Вибір адаптивного обладнання дитині в залежності від рухового порушення та прогнозу. Навчання застосуванню. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/adaptive-seating-course/ ; https://members.physio-pedia.com/assistive-technology-standers-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
13. Моторний розвиток дитини 3-6 років. Навчання бігу та стрибкам	13. Моторний розвиток дитини 3-6 років. Навчання бігу та стрибкам. Організація та проведення ігрових треків (смуг перешкод) для навчання стрибкам і бігу. Модифікація рухових завдань та ігор високої інтенсивності для дітей із затримкою моторного розвитку з метою покращення їхньої координації, спритності та витривалості.	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
		Усього:	0

1.4. Обладнання, інструментарій, програмне забезпечення, необхідні для викладання навчальної дисципліни

Аудиторія, ПК, проектор, доступ до Інтернету, зал фізичної терапії (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/prezentacyya_nufvsu_2_2.pdf) Сторінка курсу на платформі Moodle (<https://dn.uni-sport.edu.ua/>).
Курси неформальної освіти Фізіопедія (<https://members.physio-pedia.com>)

1.5. Заходи з неформальної освіти, що можуть бути застосовані в процесі викладання навчальної дисципліни:

стажування, курси, майстер-класи, тренінги, семінари, що підтверджено відповідним документом (сертифікат, диплом тощо).

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри терапії та реабілітації
(протокол № 26 від 27 серпня 2026 р.)

Завідувач кафедри

Олена ЛАЗАРЄВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Кафедра терапії та реабілітації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рухове навчання з елементами розвиваючого догляду в педіатрії

2026-2027 навчальний рік, денна форма здобуття вищої освіти

Повторне вивчення дисципліни

1.1. Загальна інформація

Назва освітньої програми	Фізична терапія
Код і назва дисципліни за освітньою програмою	ОК.ЦС39 Рухове навчання з елементами розвиваючого догляду в педіатрії https://dn.uni-sport.edu.ua/course/view.php?id=385
Семестр навчального року Календарні терміни вивчення	VI семестр Січень-червень
Форма підсумкового контролю	залік
Прізвище, ім'я та по батькові науково-педагогічних працівників, контактна інформація, електронна адреса	Гаврелюк Світлана Василівна, к.мед.н., доцент, shavreliuk@uni-sport.edu.ua https://uni-sport.edu.ua/content/gavrelyuk-svitlana-vasylivna Василенко Євген Володимирович, к.фіз.вих., доцент, yevovasylenko@uni-sport.edu.ua https://uni-sport.edu.ua/vykladachi/vasilenko-evgen-volodimirovic

1.2. Кредити ЄКТС, види занять, кількість годин

кількість кредитів ЄКТС	лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота	загальна кількість годин
3	10		26		54	90

1.3. Оцінювання результатів навчання

Номер і назва теми практичних, семінарських та лабораторних занять	Завдання для самостійної роботи до заняття	Засоби оцінювання під час заняття та кількість балів	Загальна кількість балів за заняття
1. Моторний розвиток і моторне навчання. Віхи розвитку великої моторики, методи оцінки. Моторний розвиток дитини 0-3 місяці. Оцінка середовища та техніки Handling.	1. Моторний розвиток і моторне навчання (визначення, етапи) Фактори, що впливають на моторний розвиток. Віхи розвитку великої моторики. Шкала Альберта. https://langs.physio-pedia.com/uk/alberta-infant-motor-scale-aims-uk/ Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/foetal-motor-development-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/advanced-gross-motor-skills-in-children-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	2. Моторний розвиток дитини 0-3 місяці. Стабілізація середньої лінії та контроль голови. Інтерпретація стану дитини за шкалами спостереження. Оцінка мікросередовища дитини раннього віку (світло, шум, позиціонування). Моделювання «гніздечок» та використання засобів підтримки. Техніки терапевтичного переміщення (handling). Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/infant-development-in-prone-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/perceptual-motor-abilities-of-infants-in-the-1-to-2-month-period-promopage/ ; https://members.physio-pedia.com/learn/infant-development-in-supine-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

2. Моторний розвиток дитини 4-6 місяців. Техніки Holding та розвиваючий догляд. Моторний розвиток дитини 6-9 місяців. Оцінювання та навчання сидінню.	3. Моторний розвиток дитини 4-6 місяців. Дисоціація рухів кінцівок та руйнування тонічних паттернів. Техніки терапевтичного утримування (holding) дитини час щоденного догляду. Інтеграція терапевтичних завдань у щоденне життя дитини (годування, купання, одягання, гра). Роль батьків як головних медіаторів рухового навчання. Розробка інструкції для батьків щодо позиціонування дитини під час годування при асиметриях розвитку. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/best-practice-in-developmental-skills-training-in-early-intervention-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	4. Моторний розвиток дитини 6-9 місяців. Оцінювання та навчання сидінню. Проведення тестування сегментарного контролю тулуба за допомогою шкали SATCo (Segmental Assessment of Trunk Control) з точним визначенням рівня дефіциту. Фасилітація переходу в положення сидячи (через бік, русалку) за допомогою мануальних підказок. Організація терапевтичного простору для тренування захисних реакцій рук (вбік, назад) та реакцій випрямлення у положенні сидячи. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/development-of-sitting-promopage/; https://members.physio-pedia.com/learn/assessment-and-training-of-infant-sitting-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
3. Моторний розвиток дитини 10-12	5. Моторний розвиток дитини 10–12	Експрес-контроль або усна відповідь.	4

місяців. Навчання стоянню	місяців. Навчання стоянню. Фасилітація переходу до стояння на колінах, на одному коліні (half-kneeling) та підйому до опори. Проведення тренування балансу в положенні стоячи біля опори (перенесення ваги тіла у фронтальній та сагітальній площинах). Підбір та адаптація ігрового матеріалу на вертикальних поверхнях для стимуляції утримання пози стоячи. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/learning-to-stand-development-and-training-promopage/	Симуляція, демонстрація практичних навичок	4
4. Розвиток ходьби у дітей. Методи оцінки. Навчання ходьбі біля опори та самотійно.	6. Розвиток ходьби у дітей. Методи оцінки. Візуальний аналіз фаз циклу кроку дитини (фаза опори, фаза переносу) за допомогою відеоматеріалів. Клінічне тестування реакцій балансу в русі. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/early-development-of-walking-and-other-locomotor-tasks-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	7. Навчання ходьбі біля опори та самотійно. Фасилітація приставного кроку (круїзінгу) вздовж меблів/опори з правильним мануальним супроводом тазу та тулуба. Навчання дитини безпечному опусканню на підлогу (присіданню) з положення стоячи. Застосування технік страховки та стимуляції перших самотійних кроків у просторі за допомогою мотивуючих стимулів. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/family-centred-intervention-and-early-diagnosis-promopage/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

5. Етіологія та перебіг церебрального параліча. Функціональна оцінка великих моторних функцій, шкала GMFCS. Стратегії рухового навчання при м'язовому гіпертонусі та спастичності. Кількісна оцінка великих моторних функцій. Шкала GMFM-88, -66. Стратегії рухового навчання при м'язовій гіпотонії та гіпермобільності.	Етіологія та перебіг церебрального параліча. Шкала GMFCS. Визначення рівня моторних порушень дитини за класифікацією GMFCS (Gross Motor Function Classification System) на основі аналізу клінічних кейсів та відео. Проведення диференціальної оцінки моторного дефіциту відповідно до вікових діапазонів шкали GMFCS. Формулювання реабілітаційного прогнозу на основі встановленого рівня за GMFCS. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/cerebral-palsy-aetiology-and-pathology-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	9. Стратегії навчання ходьбі при м'язовому гіпертонусі та спастичності. Проведення пасивного та активного подовження (стретчингу) спастичних м'язів-мішеней (m. gastrocnemius, ішіокруральна група, аддуктори стегна) перед тренуванням ходьби. Функціональні та силові тренування. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/cerebral-palsy-general-assessment-and-interventions-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	10. Кількісна оцінка великих моторних функцій. Шкала GMFM-88, -66. Проведення тестування дитини за обраними доменами шкали GMFM (лежання та перевертання, сидіння, повзання та на колінах, стояння, ходьба/біг/стрибки).	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	11. Стратегії навчання ходьбі при м'язовій гіпотонії та гіпермобільності. Застосування технік активації та стимуляції м'язового тону (техніки	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4

	швидкого стиснення, tapping, робота на нестабільних платформах). Забезпечення зовнішньої стабілізації суглобів нижніх кінцівок (мануально, за допомогою кінезіотейпування чи ортезів) під час вертикалізації.		
6. Принципи застосування адаптивного обладнання у дітей з руховими порушеннями. Моторний розвиток дитини 3-6 років. Навчання бігу та стрибкам	12. Принципи застосування адаптивного обладнання у дітей з руховими порушеннями. Вибір адаптивного обладнання дитині в залежності від рухового порушення та прогнозу. Навчання застосуванню. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/adaptive-seating-course/ ; https://members.physio-pedia.com/assistive-technology-standers-course/	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
	13. Моторний розвиток дитини 3-6 років. Навчання бігу та стрибкам. Організація та проведення ігрових треків (смуг перешкод) для навчання стрибкам і бігу. Модифікація рухових завдань та ігор високої інтенсивності для дітей із затримкою моторного розвитку з метою покращення їхньої координації, спритності та витривалості.	Експрес-контроль або усна відповідь. Симуляція, демонстрація практичних навичок	4 4
		Усього:	0

1.4. Обладнання, інструментарій, програмне забезпечення, необхідні для викладання навчальної дисципліни

Аудиторія, ПК, проектор, доступ до Інтернету, зал фізичної терапії (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/prezentacyya_nufvsu_2_2.pdf) Сторінка курсу на платформі Moodle (<https://dn.uni-sport.edu.ua/>).
Курси неформальної освіти Фізіопедія (<https://members.physio-pedia.com>)

1.5. Заходи з неформальної освіти, що можуть бути застосовані в процесі викладання навчальної дисципліни:

стажування, курси, майстер-класи, тренінги, семінари, що підтверджено відповідним документом (сертифікат, диплом тощо).